Evrensel ve Ulusal Değerler Güzellemeleriyle;
"Değerler İçselleştirilemez!"

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARAAĞAÇLI
G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi, EBB Öğr. Üyesi.

1.Değer Epistemosunda Evrensel ve Ulusal Değerler

"Değer", bir şeyin önemini belirlemeye yarayan ölçüdür. Değer, bir şeyin değdiği karşılık ve kıymet, üstün nitelik ya da meziyettir.Değer, üstün ve yararlı nitelikleri olan kimseye verilen niteliktir. Değer, Matematikte bir değişkenin veya bilinmeyenin sayı ile anlatımıdır. Değer, bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel maddi ve manevi öğelerin bütünüdür (Karaağaçlı, 2021).

Evrenselde değerler; mutluluk, dürüstlük, alçakgönüllülük, işbirliği, özgürlük, sevgi, barış, saygı, sorumluluk, sadelik, hoşgörü ve birlik kavramlarıyla tanıtılmaktadır.

Ulusalda değerler; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik olarak öğretim programlarında yer almaktadır.

2.İçi Boş Evrensel ve Ulusal Değerler

Yukarı satırlarda kavrasamsal olarak sıralanan her iki ölçekte de "ortaya konulan değerlerin teorizeleri soyut, pratikleri mümkünsüz formasyonlardan kurulu olduğu gözleniyor.

Niye mi?
Çünkü;
"Değerler" bireysel ve toplumsal olarak benimsenen temel yargılardır. Değerler duyuşsal eksenli olup kazandırılması, ölçülmesi ve bir karara varılması güç olan özelliklerdir. İşte bu nedenle uzun soluklu örnek yaşantıları ve rol modellerin "doğruluklarını, dürüstlüklerini ve temel tümel kişilik ve eylem birlikteliklerin gerektirir ve ister.

3.Değerler Yitiminin Kök Nedenleri

Ulusal değerler yitiminin kök nedenleri elbette birden çok faktöryele bağlıdır. Bu reel bulgu bu yazında göz ardı edilmemeden; gezegende ve memlekette değerlerin lekelenip yok olmasına şu sosyal, ekonomik, kültürel ve algısal değişkenlerin etki ettiği iddia edilmektedir:

- Evrensel sloganlı kavramlarla ve ulusal MEB özneli değerler güzellemeleriyle "değerler k a z a n d ı r ı l a m a z!"
- Paranın adaletsizliğinde; fenemonolojik yani biçimsel ikonografilerle değerler içselleştirilemez!
- Rantın tiranlaştırılıp 1-1.5 baz puan faizin tanrılaştırldığı yeni özneli tutucu ve kuşatmacı reel politiklerde değerlere kimse dönüp bakmaz!
- Siyasal Emevi inançsallıklarında değerler yeşermez!
- Merhametsiz sosyal ve ekonomik uygulamalarla değerler karın doyurmaz!
- Entrosantisizmin olduğu merkezi ve yerel iktidarlarda kimse kendi dışındakilere değer vermez!
- Kıyafetlerin mutaassıplığıyla böbürlenilen aile özneli tv dizilerinde bile insanların burnuna ve ağzına dayatılan bıçaklı ve silahlı karelerle değerler öne çıkarılamaz!
- Zorba hallerle adaletin arandığı mekanlarda değerler olmaz!
- Şiddetin olduğu yerde yaşam değerler üretemez!
- Kadınlar, çocuklar, aile bireyleri, tek taraflı ısrarlı takip edilenler, hayvanlar, öğretmenler, sağlık personeli, her türden kamu görevi yapanlar ve şiddet görürken, TBMM'deki son şiddet olayları ile siyasal ve etik değerler rol model olamaz!
- Şöhrete geberilen yaşamlarda emek, alınteri ve çalışma kutsiyeti gelişmez!

- Reelden uzak enflasyon manipüleli oranlara dayalı maaşlarla kamusal görev bilinçli değerler gelişmez!
- Paralı eğitimin banka gibi işlev gördüğü eğitim uygulamalarında eğitimin en temeel öğeleri olan öğrenciler ve öğretmenlerin nesne okulların yatırımcı banka görüldüğü uygulamalarla değerlere "hadi ülen ordan(!)" denir
- Kanser gibi Türkiye Coğrafyasına yayılan şiddetle değerler oluşmaz!

4.Değerleri Örseleyen Rol Model Yoksunluğu ve Lekeli Haller

Değerleri örseleyen şu rol model yoksunluklarıyla gençlere örnek kişilikler sunulamaz:

- Tv ekranlarında görünen şöhret olmaya geberen ve lafıyla-icraatı samimiyetsiz kişiliklerle genç bireylere rol modeller olunamaz!
- Kendisi başka çocukları başka antisosyal sanal mecralarda gezinen ebeveynlerle çocuklara rol model örneği gösterilemez!
- Bahis lekesini yasal-yasal olmayan tuhaf ayrımıyla meşrulaştırmaya çalışan UEFA ve TFF ile genç futbolculara rol model olunamaz!

Değerleri zedeleyen şu lekeli hallerle de değerler gelişemez

- Hakaret ,
- Aşağılama,
- Neoptizm-adam kayırma
- Saygı göstermeme,
- Onur kırıcı davranma,
- Sürekli eleştirme,
- Yalan söyleme,
- Olumsuz sosyal baskı kurma ve
- Psikolojik baskı uygulamadır.

5.Vargı ve Yargıda; "Değerleri Değersizleştiren" İkonografik/Biçimsel Haller!

Değerlerin ulusal eğitim programlarında olmasıyla, ünversiter ölçekte "değerler eğitim" özneli derslerin eğitim fakültelerinin eğitim-öğretim programlarına seçmeli ders olarak konulmasıyla değerler ö ğ r e t i l e m e z!

Çocuk yoksulluğunun olduğu ve genel yoksulluğun orta çağdaki kilise marifetli skolastik yönetildiği bir coğrafyada değerler geliştirilemez! (Karaağaçlı, 2025-1)

Şiddet egemen eğitsel yapılarda değerler yeşermez (Karaağaçlı, 20224-1 ve 2).

Sosyal kapsayıcılıktan uzaklıkla okul terklerinin arttığı bankacı eğitim uygulamalarıyla değerler gelişmez! (Karaağaçlı, 2024-3 ve Karaağaçlı, 2026).

Değerler teorizeden, sahaya, bireylere ve topluma ancak rol model kişiliklerle, adaletin hakça dağıtımıyla pratik somut davranışlarla içselleştirilirip edinilir ve kazandırılır.

Var mı? Gezegende ve memlekette bu iklimli fizik-mekanlar ve kişilikler?
Gösterin hemen yarım kilo lokum alıp ziyaretine gidelim ve görüp izleyip değerleriyle donanalım?
Zor değil mi?
Çok zor!

Çünkü; kibirin, egonun, paranın, fenemonolojik/görünen yakışıklı ve güzel olmanın, kompleksin, kinin, entrosantisizmin, nepotizmin ve merhametsizliğin tavan yaptığı bir coğrafyada "hangi değerler yazılıp, çizilip, okutularak öğretilecek?"

"Camiyi yık; adaleti yıkma!" diyen Hz. Ömer Adaletinin "A"sının bile mumla arandığı yerde ve inançların siyasi oy kaynağı görüldüğü dinci reel politiklerde değerler gelişemez!

6.Değerlere Somut Adres Arayanlara

Değerlere teorize güzellemeleriyle yön şaşıranlara somut adres arayanlara!
Buyrun somut adres; çalışana, üretene, alın terine emeğe ve emekliye merhametin, sosyal adaletin ve sosyal eşitliğin Cumhuriyetçi, laik, halkçı, ulusalcı, kamucu ve toplumcul ihtiyaçlara göre devrimci çoklu, çoğulcu ve dayanışmacı formasyonlu "GMK Atatürk ve arkadaşlarının kurduğu Cumhuriyetçi Demokrasi'nin tam ve tümel takiyyesiz kuruluş ayarlarıdır."

Kaynaklar

Karaağaçlı, M. (2021). **Eğitimin Sosyolojisi.** Ankara: Bizim Buro Basımevi Yayın ve Dağıtım Hizmetleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti. ISBN: 978-605-62357-9-5. Bandrol Seri No Aralıkları:620851-6208570.

Karaağaçlı, (2024-1). **Eğitimin, Okulların ve Eğitim Emekçilerinin Canına Okuyan Şiddet!**. http://w ww.mektepligazete.com.Köşe Yazıları 12.05 2024.

Karaağaçlı, M. (2024-2). **Türkiye Coğrafyasında Şiddet Kanseri.** Ankara: Mektepli Gazete. http://www.mektepligazete.com.Köşe Yazıları. Mustafa Karaağaçlı 23.08.2024.

Karaağaçlı, M. (2024-3). **Sosyal Kapsayıcılıktan Uzaklık Okul Terkini Artırıyor!.** http://www.mektepligazete.com.Köşe Yazıları 02.06.2024

Karaağaçlı, M. (2025-1). **Toplumsal Lekesi Giderilemeyen; "Çocuk Yoksulluğu!"** http://www.mektepligazete.com. Köşe Yazıları. Mustafa Karaağaçlı, 14.08.2025.

Karaağaçlı, M. (2025-2). **Nefret Öznesinden, Sevgi Öznesine Yürüyüş!** http://www.mektepligazete.com. Köşe Yazıları. Mustafa Karaağaçlı. 08.05.2025.

Karaağaçlı, M. (2026). **Paralı Eğitimin Faizi; Sınavlardır!.** http://www.mektepligazete.com. Köşe Yazıları. Mustafa Karaağaçlı 08.01.2026.